

MAT Á ÁHRIFUM LAGASETNINGAR*

– sbr. samþykkt ríkisstjórnar frá 10. mars 2017

*umfjöllun um einstök efnisatriði misjafnlega ítarleg, eftir umfangi máls og eðli

Málsheiti og nr.	Frumvarp til nýrra heildarlaga um verðbréfasjóði / FJR20020001
Ráðuneyti	Fjármála- og efnahagsráðuneyti
Stig mats	☐ Frummat, sbr. 1. gr. ☒ Endanlegt mat, sbr. 10. gr.
Dags.	9. febrúar 2021

A. Greining og mat á fjárhagslegum áhrifabáttum fyrir ríkið

1. Áætluð fjárhagsáhrif fyrir ríkið vegna helstu breytinga og ráðstafana sem felast í fyrirhugaðri lagasetningu, þar sem tilgreindir eru sérstaklega áhrifabættir á fjárhag ríkissjóðs

- a) Hvaða fjárhagsgreining, rekstraráætlanir, reiknilíkön eða önnur áætlanagerð hefur farið fram við undirbúning fjárhagsmatsins?

Fjármálaeftirlit Seðlabanka Íslands hefur lagt mat á þann kostnað sem hlýst af framfylgd fyrirhugaðra laga og metur áhrif innleiðingar umræddra gerða í núverandi mynd óveruleg og mun auknum verkefnum vegna fyrirhugaðrar lagasetningar verða mætt með hagræðingu. Verkefni tengd innleiðingunni eru því talin rúmast innan núverandi rekstraráætlana. Kostnaður Fjármálaeftirlitsins er greiddur af eftirlitsskyldum aðilum sjálfum og því bein fjárhagsáhrif á ríkissjóð óveruleg.

- b) Helstu forsendur sem áætlanir byggja á og næmni niðurstaðna fyrir frávikum

Mat Fjármálaeftirlitsins byggir á fenginni reynslu við framkvæmd eftirlits og af fjölgun verkefna.

- c) Eru fjárhagsáhrif tímabundin eða varanleg?

Varanleg.

2. Tekjubreytingar

Engar breytingar verða á tekjum ríkissjóðs vegna frumvarpsins.

Eftirlitsgjald, sem eftirlitsskyldir aðilar greiða vegna framangreindra verkefna, verður óbreytt.

3. Útgjaldabreytingar

Við mat á eftirlitsgjaldi hvers árs er tekið tillit til þess hver áætlaður rekstrarkostnaður Fjármálaeftirlits Seðlabanka Íslands verður. Líkt og segir í lið 1a) hér á undan metur Fjármálaeftirlitið það sem svo að áhrif innleiðingar gerðanna í núverandi mynd verði óveruleg og að verkefni tengd þeim rúmast innan núverandi rekstraráætlana.

B. Samræmi við útgjaldaramma og fimm ára fjármálaætlun – fjármögnun

1. Hefur verið gert ráð fyrir þeim fjárhagsáhrifum á málaflokk sem leiða kunna af samþykkt frumvarpsins:

Já, tekið hefur verið tillit til verkefna sem í frumvarpinu felast við gerð rekstraráætlana Fjármálaeftirlitsins sem liggja til grundvallar gildandi fjárlögum og fimm ára fjármálaáætlun ríkisstjórnarinnar.

2. Tengist einhver ný eða aukin tekjuöflun verkefninu?

Nei. Eftirlitsgjald Fjármálaeftirlitsins tekur mið af umfangi starfseminnar. Ekki er gert ráð fyrir auknum umsvifum í starfseminni vegna fyrirhugaðrar lagasetningar.

C. Efnahagsáhrif – áhrif á atvinnulíf, vinnumarkað og samkeppni

1. Hagræn áhrif á heildareftirspurn og einstaka markaði – hagstjórnarsjónarmið

Markmið tilskipunar 2014/91/ESB (UCITS V) er fyrst og fremst að auka vernd fjárfesta og auka gagnsæi, auk þess sem að nýjum reglum um starfskjarastefnu er ætlað að tryggja að starfskjör yti ekki undir áhættu í rekstrinum. UCITS V felur í sér ítarlegri ákvæði um vörsluaðila en er að finna í núgildandi lögum, auk reglna um starfskjarastefnu, sem ekki eru innleidd að svo stöddu nema að litlu leyti, og samræmingu á lágmarks valdheimildum eftirlitsaðila (á Íslandi, Fjármálaeftirlit Seðlabanka Íslands). Þær auknu kröfur sem gerðar verða með fyrirhuguðum lagabreytingum munu hafa áhrif á þau rekstrarfélög sem starfa hér á landi í dag, en þau eru níu talsins, auk þeirra vörslufyrirtækja sem starfa fyrir rekstrarfélögin. Þá munu starfsleyfis skyldir rekstraraðilar sérhæfðra sjóða (sem eru allir líka rekstrarfélög verðbréfasjóða) og vörslufyrirtæki þeirra og að litlu leyti skráningarskyldir rekstraraðilar sérhæfðra sjóða (að því leyti sem kafli um eftirlit, viðurlög og samstarf lögbærra yfirvalda tekur breytingum), sem eru níu talsins, verða fyrir áhrifum af lagasetningunni að því marki sem lögum um rekstraraðila sérhæfðra sjóða kemur til með að verða breytt með lögum.

Í núgildandi lögum er að finna ákvæði sem varða vörslufyrirtæki og starfsemi þeirra. Með innleiðingu ákvæða UCITS V verða ítarlegri og að einhverju leyti strangari kröfur gerðar en samkvæmt núgildandi löggjöf hvað þessa aðila varðar, svo sem varðandi það hvaða aðilar mega sinna hlutverki vörsluaðila verðbréfasjóða og er í frumvarpinu gerð sú krafa að þau verðbréfafyrirtæki sem vilja varsla verðbréfasjóði þurfi að uppfylla tiltekin skilyrði til að teljast til þess bær, auk þess sem þau munu þurfa að sækja um heimild til slíks til Fjármálaeftirlits Seðlabanka Íslands. Má því gera ráð fyrir að þeir sem varsla verðbréfasjóði samkvæmt núgildandi löggjöf verði að bregðast við þeim kröfum sem fram koma í frumvarpinu m.a. með því að óska eftir heimild Fjármálaeftirlits Seðlabanka Íslands til vörslu verðbréfasjóða, þar sem það á við, og uppfæra verkferla og samninga á milli rekstrarfélaga og vörsluaðila. Í innleiðingunni mun felast ákveðinn kostnaður fyrir þessa aðila, en óljóst er hversu mikill hann kemur til með að verða og að hvaða leyti honum yrði velt yfir til fjárfesta í formi hærri þóknana. Talið er að þeir sem varsla verðbréfasjóði í dag muni ekki koma til með að eiga erfitt með að uppfylla þær kröfur sem gerðar eru í frumvarpinu og því talið að um tímabundin áhrif verði að ræða.

Kaupaukareglur laga nr. 161/2002 um fjármálafyrirtæki gilda í dag um fjármálafyrirtæki, þ.á m. rekstrarfélög verðbréfasjóða. Í frumvarpinu er lagt til að svo verði áfram. Tilkoma nýs ákvæðis um starfskjarastefnu með innleiðingu á hluta ákvæða UCITS V um starfskjör mun ekki hafa í för með sér miklar breytingar á starfsemi félaganna.

Breytt hugtakanotkun vegna sérhæfðra sjóða sem heimilt er að markaðssetja til almennings mun leiða til þess að rekstraraðilar sérhæfðra sjóða munu þurfa að uppfæra markaðs- og kynningarefni, auk grunngagna þeirra sjóða sem um ræðir. Um tímabundin áhrif er að ræða og ekki talið að í þessari breytingu felist mikill kostnaður fyrir rekstrarfélögin. Í frumvarpinu er lagður til rúmur aðlögunartími vegna þessarar breytingar.

2. Áhrif á fyrirtækjaeftirlit og reglubyrði, hversu mörg fyrirtæki verða fyrir áhrifum og hvers konar fyrirtæki? Einföldun laga eða stjórnsýslu? Leitað umsagnar ráðgjafarnefndar um opinberar eftirlitsreglur? Sbr. lög nr. 27/1999.

Rekstrarfélög verðbréfasjóða, starfsleyfisskyldir rekstraraðilar sérhæfðra sjóða og vörslufyrirtæki þeirra, munu verða fyrir áhrifum af fyrirhuguðum lagabreytingum, en um er að ræða tíu aðila. Þá munu skráningarskyldir rekstraraðilar sérhæfðra sjóða, sem eru níu talsins, einnig verða fyrir áhrifum, en aðeins að litlu leyti, þ.e. vegna lítilsháttar breytinga á kafla um eftirlit, viðurlög og samstarf lögbærra yfirvalda. Nú þegar þurfa rekstrarfélög verðbréfasjóða að fara eftir lagareglum sem lúta að kaupaukum og rekstrarfélögin, rekstraraðilar sérhæfðra sjóða og vörslufyrirtæki þeirra eftir reglum um vörslu. Því má ætla að nefnd félög séu í stakk búin til að uppfæra verklag til samræmis við fyrirhugaða löggjöf. Talið er að um tímabundin verkefni sé að ræða, svo sem vegna umsóknar til Fjármálaeftirlits Seðlabanka Íslands, þar sem það á við, og vegna samningagerðar við vörsluaðila, en að til lengri tíma litið sé um óveruleg áhrif að ræða.

Ekki hefur verið leitað umsagnar ráðgjafarnefndar um opinberar eftirlitsreglur.

3. Samkeppnisskilyrði

- a) Líkur á því að fjöldi fyrirtækja á markaði takmarkist með beinum hætti vegna reglusetningar (líklegt ef aðgerðin felur í sér einhvers konar einkarétt, leyfiskerfi eða kvóta)
Ekki eru taldar líkur á því að fjöldi fyrirtækja á markaði takmarkist vegna fyrirhugaðrar lagasetningar.
- b) Líkur á því að fyrirtækjum á markaði fækki með óbeinum hætti vegna reglusetningar (líklegt ef aðgerðin felur í sér aukinn kostnað við inngöngu á markað eða tekur aðeins til hluta starfandi fyrirtækja)
Ekki eru taldar líkur á því að fyrirtækjum á markaði fækki með óbeinum hætti vegna fyrirhugaðrar lagasetningar.
- c) Takmarkanir á möguleikum fyrirtækja til þess að mæta samkeppni vegna reglusetningar (líklegt ef aðgerðin hefur áhrif á verð fyrirtækja eða eðli vörunnar t.d. staðlar eða ef aðgerðin takmarkar sölusvæði, svigrúm til að auglýsa eða til að ákveða hvernig vara er framleidd)
Á ekki við.
- d) Takmarkanir á frumkvæði fyrirtækja til að stunda samkeppni með virkum hætti vegna reglusetningar (líklegt ef aðgerðin felur í sér að fyrirtæki verði undanþegin samkeppnislögum eða ef fyrirtæki bera skyldu eða eru hvött til að skipta með sér hvers konar viðskiptalegum upplýsingum)
Á ekki við.

D. Önnur áhrif

1. Áhrif á frelsi til að veita þjónustu (með eða án staðfestu á Íslandi)

Fyrirhugaðar lagabreytingar varða samræmdar reglur innan EES um verðbréfasjóði og tengjast kröfum sem gerðar eru á því sviði. Með þeim hætti varða þær frelsi til þess að veita þjónustu yfir landamæri innan EES.

2. Áhrif á stjórnsýslu, s.s. hvort ráðuneyti og stofnanir eru í stakk búin til að taka við verkefni Eftirlitshlutverk Fjármálaeftirlits Seðlabanka Íslands verður umfangsmeira; ný verkefni og heimildir. Stjórnsýslan er í stakk búin til að takast á við þessi verkefni.
E. Niðurstaða mats – með vísun í fylgiskjöl ef við á
1. Samandregin niðurstaða fjárhagsáhrifa fyrir ríkissjóð – heildarútkoma varðandi tekjur, gjöld, afkomu og efnahag Auknum umsvifum Fjármálaeftirlits Seðlabanka Íslands vegna fyrirhugaðra lagabreytinga sem innleiða munu ákvæði UCITS Vog tilskipunar 2010/78/ESB (Omnibus I), verður mætt innan rekstraráætlunar. Nettó áhrif á ríkissjóð verða lítil sem engin. 2. Önnur áhrif en bein fjárhagsáhrif, álitamál eða fyrirvarar sem ástæða þykir til að vekja athygli á Á ekki við. 3. Samfélagslegur ávinningur veginn á móti kostnaði og fyrirhöfn (ekki gerð krafa um tölulegt mat) Á ekki við.
F. Til útfyllingar vegna endanlegs mats – breytingar frá frummati
1. Eru helstu efnisatriði frumvarpsins óbreytt/lítið breytt frá þeim tíma? Helstu efnisatriði frumvarpsins eru lítið breytt frá því að frummat á áhrifum var gert. • Þeirri kröfu að sækja skuli um heimild til Fjármálaeftirlits Seðlabanka Íslands til að geta verið vörsluaðili verðbréfasjóða og fjárfestingarsjóða hefur verið bætt við frá frummati á áhrifum. • Þá er lagt til að beðið verði að mestu leyti með innleiðingu ákvæða UCITS V og tilskipunar 2011/61/ESB um rekstraraðila sérhæfðra sjóða (AIFMD) um starfskjör.